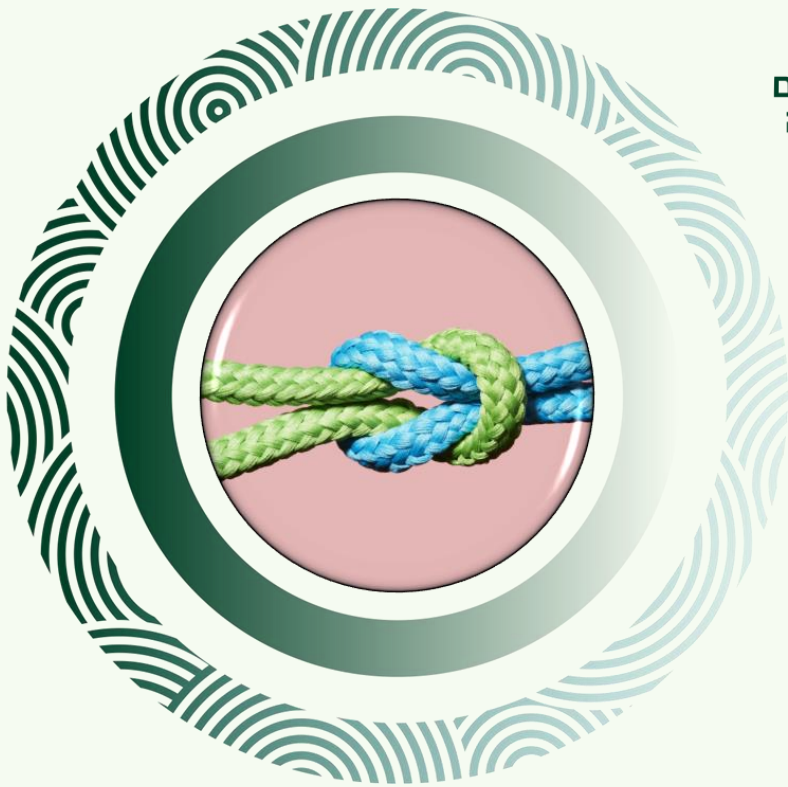

הקליניקה לזכויות זקנים וניצולי שואה

סיכום פעילות לשנת תשפ"ג
2023-2022

כמדי שנה, אנו מתכבדות לשתף את דו"ח סיכום העבודה בקליניקה לשנת תשפ"ג (2022-2023). החל משנת הקמתה ב-2010, הקליניקה פועלת לקידום זכויותיהם של זקנים וניצולי שואה בישראל, בד בבד עם הכשרתם של סטודנטים וסטודנטיות למשפטים, בנושא זה. צוות הקליניקה פועל במודל ייחודי המשלב עורכת דין ועובדת סוציאלית המתמחות בתחום הזקנה, על מנת להעניק לפונים ולבני משפחותיהם מעטפת של תמיכה משפטית וסוציאלית וחיבור למקורות תמיכה נוספים בקהילה עבור הזקן ובני משפחתו.

חינוך הסטודנטים וההיכרות שנעשית להם עם פניה השונים של הזקנה, נועדו לפתח בקרבם רגישות חברתית כלפי אוכלוסייה זו ויש בהם תרומה להבנתם את כוחו של המשפט ככלי לשינוי חברתי. הלמידה בקליניקה תיאורטית ועיונית ומבקשת להפגיש את הסטודנטים עם הנעשה בשטח, אם באמצעות מפגש עם אזרחים ותיקים במסגרות דיור ופנאי ואם באמצעות טיפול ישיר בפונים זקנים.

בשל ההתקדמות הטכנולוגית והשלכות הקורונה, הואצו מגמות של מעבר לדיגיטציה בכל תחומי החיים, מצב אשר העמיק את הפערים הבין דוריים בתחום. הקליניקה פעלה רבות בשנה החולפת, על מנת לסייע לזקנים לגשר על פערים אלה, הן ברמה הפרטנית והן ברמה המערכתית. אנו מתכבדות לשתף בסיכום זה את הפעילות הנרחבת והמגוונת של הקליניקה בשנה זו.

צוות הקליניקה תשפ"ג

צוות אקדמי:

ד"ר שירי רגב מסלם – מנחה אקדמית

עו"ד קרן שפר טמיר ועו"ס מוריה מנור גנים – מנהלות הקליניקה.

ביטוח לאומי

הקליניקה ייצגה את "העמותה לקידום זכויות הסיעודיים" אל מול המוסד לביטוח לאומי במאבק עקרוני, בעל השלכות כלכליות משמעותיות עבור עשרות אלפי מעסיקים של עובד זר לצורך טיפול סיעודי. הקליניקה פנתה אל המוסד לביטוח לאומי בדרישה כי יבטל לאלתר כל חוב רטרואקטיבי אשר השית על עשרות אלפי מעסיקי עובד זר בסיעוד בגין התקופה בה ניתן פטור מתשלום, עד המועד בו יכנסו לתוקפן ההנחיות החדשות, לאחר פרסום כנדרש וקביעת הסדרי מעבר. זאת, כיוון שהמוסד לביטוח לאומי שינה באחת את מדיניות חובות הדיווח והתשלום המוטלות על מעסיקי עובד זר בסיעוד. שינוי מדיניות מהותי זה נעשה ללא כל הודעה מקדימה, ללא פרסום כנדרש ובלא שנקבעו הסדרי מעבר. חמור מכך, בניגוד מוחלט לדין ולעקרונות החלים על רשות מנהלית, המוסד לביטוח לאומי דרש ממעסיקי עובד זר בסיעוד תשלום רטרואקטיבי עבור התקופה בה לא נדרשו לשלם דמי ביטוח. בעקבות פניית הקליניקה, הודה המוסד לביטוח לאומי כי נפל פגם בפרסומיו וכי, בשלב זה אין בכוונתו לפעול באופן אקטיבי לגביית חובות בגין התקופה בה ניתן פטור מתשלום דמי ביטוח למעסיקי עובד זר בסיעוד. הודעה זו של המוסד לביטוח הלאומי הסירה את איום החוב מעל קבוצה באוכלוסייה אשר גם בימים כתיקונם, מתקיימת ברובה מקצבאות וחיה בדוחק כלכלי אינהרנטי. (בסיוע הסטודנטיות: נטלי דימנשטיין ועדי רוט פריי).

סיוע במסגרת ה"קו החם": הוצאת היתר העסקה למטפלת זרה בסיעוד

פניה שהגיעה לקליניקה מאדם בשלהי שנות ה-70 לחייו, שהינו מטפל עיקרי ובלעדי ברעייתו שאובחנה עם אלצהיימר. ש' פנה לקליניקה לסיוע בתחום שונה, אך מתוך שיחות שקיימה עמו העובדת הסוציאלית בקליניקה עלה כי הוא מתמודד עם עומס טיפולי כבד המשפיע לרעה על מצבו. ש' שיתף כי פנה לגוף מסוים בבקשה להגיש בקשה להוצאת היתר העסקה לעובד זר אך הבקשה נדחתה ללא נימוקים. לאור זאת, פנתה הקליניקה פעם נוספת לרשות האוכלוסין וההגירה בבקשה לאשר את קבלת ההיתר, תוך הצגת המורכבות הרפואית והטיפולית ברעייתו. כתוצאה מכך, אושרה הבקשה ובני הזוג מורשים להעסיק מטפלת זרה 24/7 ולהיתמך בשירותיה (בסיוע הסטודנטים: אופק דרמר ואריה גלפנד).

זכויות מול מערכת הבריאות

זכות המטופל לקבלת מידע רפואי בעניינו

הקליניקה ייצגה פונה כבן 90, המתקיים מקצבאות של המוסד לביטוח לאומי ופנסיה קטנה, אשר פנה לרופאת שיניים פרטית עם בעיה נקודתית בשיניו. רופאת השיניים קבעה לפונה תוכניות טיפול מקיפות, בעלות של עשרות אלפי שקלים. כן, עם תחילת הטיפול במרפאה, התבקש הפונה ליתן הרשאה "פתוחה" לחשבון הבנק שלו (ללא תקרת חיוב וללא תאריך תום תוקף). לאחר מספר ביקורים, ביקש הפונה לסיים את טיפולי השיניים וביטל את ההרשאה "הפתוחה". על אף שלא טופל יותר במרפאת השיניים, הוסיף הפונה לקבל, חודשים לאחר מכן, מסרונים על אודות חוב אשר ייווצר לו כלפי חברת גבייה, במידה ולא יסדיר את ההרשאה לחיוב חשבון. מסרונים אלו גרמו לפונה לחרדה ולעוגמת נפש רבה. הקליניקה פנתה אל רופאת השיניים בדרישה כי תורה לחברת הגבייה להימנע לאלתר ממשלוח מסרונים לפונה. כן, דרשה הקליניקה מרופאת השיניים את מלוא המידע הרפואי מהרשומה הרפואית שלו במרפאה. בעקבות פנייתה של הקליניקה, הפסיקה חברת הגבייה לשלוח לפונה מסרונים מאיימים. עם זאת, על אף מספר פניות שנעשו מטעם הקליניקה, סירבה רופאת השיניים להעביר לידי הפונה את המידע הרפואי בעניינו. לאור הפרה בוטה זו של החוק, פנתה הקליניקה בתלונה למשרד הבריאות והנושא נמצא בבירור. (בסיוע הסטודנטים: אלעד גת ואופיר דיין).

סיוע במסגרת "הקו החם": קבלת אישור ועדת חריגים לאספקת משאבת סכרת מתקדמת

טיפול בפניה של ניצול שואה כבן +70 שנולד למציאות טראומטית אשר משפיעה עד היום על מצבו הפיזי והנפשי. הפונה אובחן בצעירותו במחלת הסכרת ומאז מטופל תרופתית ומצוי במעקב תכוף. מזה מספר שנים שבגופו מותקנת משאבת אינסולין, אשר מנטרת את מצב הסוכר בגופו ומתריעה בזמן אמת על צורך בהזלפת אינסולין. כחלק מהתדרדרות במצבו הבריאותי, הפונה אינו מגיב להתרעות המשאבה במהלך השנה האחרונה. מצב זה עלול להביאו לסכנת חיים בשל היפוגליקמיה. הצוות הרפואי המליץ באופן חד משמעי על מעבר למשאבת אינסולין אוטומטית היברידית, שתפקידה לדאוג לניטור ואיזון מצב הסוכר בגוף. המשפחה פנתה אל קופת החולים בבקשה להחליף את המשאבה, אולם בקשתם נדחתה. טענת קופת החולים הייתה כי הזכאות להחלפת משאבה מתאפשרת מדי ארבע שנים ומשום שטרם הושלם פרק הזמן הנדרש, לא יוכל הפונה להחליפה. הקליניקה פנתה בערוצים שונים אל קופת החולים ועמדה בקשר ישיר עם הצוותים הרפואיים המטפלים בפונה. עמדתה העיקשת של הקליניקה הייתה כי על קופת החולים לדון בשנית במצבו של הפונה. הקליניקה הדגישה את סכנת החיים בה הוא נתון כל עוד אין ביכולתו לתפעל את המשאבה שברשותו. מאמצים אלו נשאו פרי כשקופת החולים נענתה להמלצת הצוות הרפואי ואישרה, בדיון חוזר בוועדת חריגים, את מתן המשאבה האוטומטית (בסיוע הסטודנטיות: נטלי דימנשטיין ועדי רוט פריי).

הזכות לקבלת שירותי דואר

הקליניקה עסקה השנה בפגיעה ההולכת וגוברת בזכותה של האוכלוסייה הוותיקה לצרוך שירותים חיוניים זאת, בשל מגמה מואצת של הנגשת שירותים דרך הדיגיטל, חלף מתן שירות בסניפים. במסגרת זו, הגיעה לקליניקה פנייה בעניין סגירתם של מספר שירותים חיוניים בשכונת בבלי בתל אביב ובסביבותיה ובראשם, סניף הדואר וסניפי בנקים. בד בבד, צומצמו שעות קבלת הקהל בסניפים רבים של החברה וכך, לאור הצמצום המשמעותי במספר הסניפים, נוצרה בעיה משמעותית בזמינות התורים וכן עומסים וזמני המתנה ממושכים בסניפים שנותרו פתוחים. סגירתם של סניף הדואר בשכונה ושני הסניפים בסביבתה, פוגעים קשות באוכלוסייה הוותיקה בשכונה, בפרט באלו אשר אינם ניידים ואשר מתקשים באוריינות דיגיטלית. רבים מבין האוכלוסייה הוותיקה נעדרים אוריינות דיגיטלית ולרבים אחרים כלל אין כרטיס אשראי ולפיכך, הם מנועים מלכתחילה מביצוע פעולות באופן מקוון. כן, על אף התקדמות בנושא, אזרחים ותיקים רבים מוסיפים לקבל את קצבאות הביטוח הלאומי בסניפי הדואר. לאור זאת, פנתה הקליניקה אל חברת דואר ישראל בדרישה כי תשוב ותפתח את סניף הדואר בשכונת בבלי בהקדם האפשרי וכן, תשוב לספק את כלל השירותים הבסיסיים של החברה בשני הסניפים הסמוכים לשכונה. בנוסף, נציגת הקליניקה השתתפה בדיון בכנסת של הוועדה המיוחדת לטיפול בשורדי שואה אשר עסק באתגרי הדיגיטציה, לרבות בדואר ישראל. (בסיוע הסטודנטיות: עינב קנדליק ואופיר מלליס).

הזכות למענה אנושי בשירות טלפוני לאזרח ותיק

במהלך ביקור של הקליניקה במועדון לאזרחים ותיקים, שוחחו זוג סטודנטים עם אישה אשר שטחה בפניהם את קשייה, וקשיי אזרחים ותיקים נוספים, לקבל מענה אנושי בשירות טלפוני בקופת החולים אליה היא שייכת. זוג הסטודנטים ערך מחקר משפטי ומצא, כי על שולחן הכנסת הונחה הצעת חוק אשר עוסקת במענה אנושי בשירות טלפוני לאזרח ותיק ואשר עתידה לפטור קושי משמעותי אותו חווים רבים מהאזרחים הוותיקים. עם זאת, הצעת החוק אינה כוללת מענה אנושי בשירות טלפוני על ידי קופות החולים.

לאור זאת, פנתה הקליניקה אל ח"כ מירשק, יוזם הצעת החוק, ושטחה בפניו את הצורך לכלול את קופות החולים בגדר הצעת החוק. חבר הכנסת הביע עניין בעמדת הקליניקה וביקש להציגה בפניו. (בסיוע הסטודנטים: אריה גלפנד ואופק דרמר).

העלאת מודעות והנגשת ידע

הרצאות פרונטליות ומקוונות - סטודנטים וסטודנטיות מהקליניקה, העבירו שש הרצאות פרונטליות בנושא "הונאות צרכניות" למאות אזרחים ותיקים במרכזי יום. במסגרת ההרצאות, הושם דגש על סוגי הונאות צרכניות נפוצות, דרכי פעולה וניצול של גורמים שונים את קהל היעד המבוגר וחודדו הדרכים לזהות ולהתמודד עם הונאה צרכנית. בנוסף, הסטודנטים והסטודנטיות העבירו הרצאות מקוונות בנושא זה למאות אזרחים ותיקים, באמצעות מערכת "יוניפר" שהינה פלטפורמה דיגיטלית ייחודית לאוכלוסייה הוותיקה. (בסיוע הסטודנטים: עדי רוט פריי, אופיר דיין, אלעד גתי, אופק דרמר ואריה גלפנד).

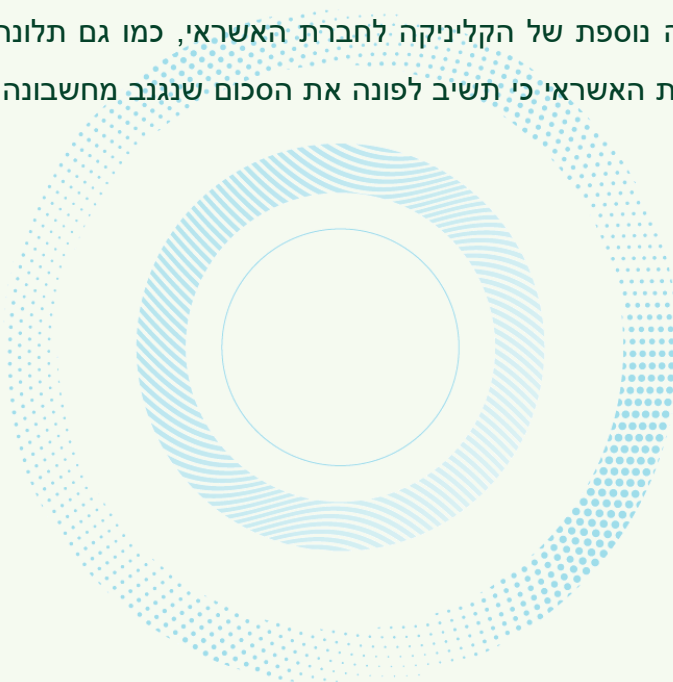
הנגשת מידע ברשת – הקליניקה זיהתה חוסר במידע מרוכז, מקיף ונהיר לציבור הרחב על אודות הונאות צרכניות במנועי החיפוש המרכזיים ברשת. צוות סטודנטים ערך מחקר משפטי מעמיק ובסיומו, כתב ערכים מקיפים על אודות סוגיית ההונאות הצרכניות כנגד זקנים. ערכים משפטיים אלה, הותאמו לשפה שתהא נהירה לכל אדם והם עתידים לעלות בקרוב לרשת. (בסיוע הסטודנטים: אופיר דיין ואלעד גתי).

סיוע במסגרת "הקו החם": טיפול בסוגיות צרכניות

1. הקליניקה טיפלה בפנייתה של אישה בת 74 אשר לאחר לחץ כבד מצד נציגת מכירה, רכשה שירות סיב אופטי, על אף שלא הבינה את טיב השירות והחייבים השונים. הפונה, אשר מתקיימת מקצבאות סיעוד והשלמת הכנסה של המוסד לביטוח לאומי, פנתה לקליניקה לאחר שהחברה איימה עליה כי תעביר את החוב אשר הצטבר לה בגין התקנת הסיב האופטי והעלויות הגבוהות הכרוכות בו, לטיפול משפטי. מהאזנה לשיחת המכירה המוקלטת, עלתה תמונה מטרידה ביותר ביחס למידת ההבנה של הפונה את כלל פרטיו של השירות שהוצע לה. בנוסף, על אף שעלה בבירור כי הפונה לא הבינה את דבריה של הנציגה בנוגע לטיב השירות ולעלותו, סירבה נציגת החברה להעביר לפונה בכתב, קודם לאישור ההזמנה, את כלל החייבים הכרוכים בחיבור לשירות. זאת, על אף בקשה מפורשת של הפונה. לאור כל זאת, פנתה הקליניקה לחברה בדרישה מפורשת כי תקפיא לאלתר את העברת חובה של הפונה לטיפול משפטי וכי תפחית מחובה את הסכום שנגבה ממנה בשל ההתקנה. בעקבות פנייתה של הקליניקה, הקפידה החברה את העברת חובה של הפונה לטיפול משפטי ולאחר בדיקה, הפחיתה מחובה כ-1,000 ₪ אשר נגבו ממנה בגין התקנת הסיב האופטי. (בסיוע הסטודנטים: אריה גלפנד ואופק דרמר).

2. טיפול בפנייה של אישה כבת 70, אשר מחשבון הבנק שלה התבצעה משיכה של 4,000 ש"ח באמצעות כרטיס האשראי שלה, לכאורה. הפונה, סובלת מבעיות בריאותיות רבות, מתקיימת מקצבאות זקנה והשלמת הכנסה של המוסד לביטוח לאומי, מקבלת סיוע בשכר הדירה וכן סיוע חומרי משירותי הרווחה בעירה. על אף שמשיכת הכסף לא בוצעה על ידי האישה, על אף שהיא התבצעה בשעת לילה מאוחרת בעיר שונה מעיר מגוריה ועל אף שהאישה היתה מאושפזת בבית חולים במועד משיכת הכסף, סירבה חברת האשראי להשיב לה את הכסף. הקליניקה פנתה לחברת האשראי בדרישה, כי תשיב לפונה לאלתר את הסכום שנמשך מחשבונה. רק בעקבות פנייה נוספת של הקליניקה לחברת האשראי, כמו גם תלונה ליחידת פניות הציבור בבנק ישראל, הודיעה חברת האשראי כי תשיב לפונה את הסכום שנגנב מחשבונה. (בסיוע הסטודנטית עדי רוט פריי).

הזכות לקבל שירות בלא המתנה בתור ("פטור מתור")

אל הקליניקה פנה בעלה של אישה בת כ-73, הסובלת מדמנציה מסוג אלצהיימר בשלב מתקדם ובחומרה קשה, בבקשה כי נפעל מול המוסד לביטוח לאומי על מנת שרעייתו תקבל תעודה המעידה על זכאותה לשירות בלא המתנה בתור. זאת, שעה שבשל חומרת מחלתה, שהות בסביבה לא מוכרת ובנוכחות אנשים זרים, מכניסה אותה ללחץ גדול מאוד, דבר המכביד הן עליה, הן על בעלה – המטפל בה והן על הסביבה. על אף שרעייתו נזקקת לעזרה רבה בכל תפקודי היום יום ובמבחן יכולת תפקוד היתה נקבעת לה רמת הזכאות הגבוהה ביותר לקצבת סיעוד, סירב המוסד לביטוח לאומי להנפיק לה תעודה של "פטור מתור". זאת, בטענה כי בהתאם לתקנות, תונפק תעודת "פטור מתור", בין השאר, למי שעומדת הן במבחן ההכנסות והן במבחן התלות של ביטוח לאומי ואילו האישה לא עמדה במבחן ההכנסות. סירוב זה האיר לאקונה משמעותית בתקנות שעה שישנם אזרחים רבים אשר עומדים במבחן התלות אך משום שהכנסתם עולה על הרף הקבוע בחוק, נשללת מהם הזכאות ל"פטור מתור". לאור גילוי זה, פועלת הקליניקה באמצעים שונים לשינוי החקיקה בנושא. (בסיוע הסטודנטים: אריה גלפנד ואופק דרמר).

קידום ומימוש זכויות ניצולי שואה

מתן סיוע וייעוץ משפטי וסוציאלי – הקליניקה סייעה לכ-60 ניצולים ולבני משפחתם במיצוי ומימוש זכויות, תיווך לשירותים וארגונים ייעודיים בקהילה ("עמך", "משקפיים ורודות", "לתת" ועוד).

קידום מדיניות - השתתפות פעילה בדיוני ה"ועדה המיוחדת לטיפול בשורדי השואה" בראשותה של ח"כ מירב כהן. הדיונים עסקו ביעול ההליכים הבירוקרטיים להם נדרשים ניצולי השואה לצורך מימוש זכויותיהם וכן באתגרי הדיגיטציה. בהמשך לדיונים שהתקיימו בכנסת, יזמה הקליניקה מפגש עם המנהלת הנכנסת של הרשות לזכויות ניצולי השואה וצוותה, בכדי לקדם טיפול יעיל של ניצולי השואה בוועדות הרפואיות.

סיוע במסגרת "הקו החם": מיצוי זכויות לניצול שואה

טיפול בפונה אשר הוכר רק בשנה האחרונה כניצול שואה בעקבות תיעוד מ"יד ושם" אשר הוכיח כי נולד טרם סיום המלחמה. הפונה הוכר באחוזי נכות מינימליים וזאת חרף בעיות בריאות מרובות מהן סובל. בעקבות פעילות הקליניקה הועלו אחוזי הנכות שלו מ-38% ל-65% וחל גידול של כ-1,800 ₪ בהכנסתו החודשית, דבר אשר תרם לרווחתו בהיעדר פנסיה והוצאות גבוהות שנדרשות לטיפול בו ובאשתו הסיעודית (בסיוע הסטודנטיות: נטלי דימנשטיין ועדי רוט פריי).

העלאת מודעות והנגשת מידע

הרצאות סטודנטים בקהילה

הנגשת מידע לציבור האזרחים הוותיקים הינה אחת המטרות המרכזיות של הקליניקה. במהלך השנה ערכו הסטודנטים כ-20 הרצאות בנושאים מגוונים וזכו להתעניינות וסקרנות רבה מצד האוכלוסייה המבוגרת והצוותים שפגשו. ההרצאות התקיימו במועדונים לאזרחים ותיקים, מרכזי יום, בתי אבות ומועדונים לניצולי שואה. בין נושאי ההרצאות: הונאות צרכניות כנגד אזרחים ותיקים, זכויות והטבות נלוות לניצולי שואה, צוואות וירושות, מושגי בסיס בהעסקת מטפל זר ועוד. (בסיוע הסטודנטים: חנא דכור, טל שלייפק, עינב קנדליק, אופיר מלליס, נטלי דימנשטיין, עדי רוט פריי, אלעד גתי, אופיר דיין, אופק דרמר ואריה גלפנד).

כמו כן, זו השנה הרביעית שהקליניקה מנגישה הרצאות באופן מקוון באמצעות חברת "יוניפר" - פלטפורמה דיגיטלית המיועדת לזקנים מרותקי בית. בהרצאות הדיגיטליות שהתקיימו בשנה החולפת השתתפו למעלה מ-180 זקנים מרותקי בית.

כנס לציון יום הזיכרון לשואה ולגבורה

בשנים האחרונות, משהולכים ומתמעטים ניצולי השואה אשר חיים בקרבנו, הקליניקה פועלת לשמר מסורת לשימור והנצחת זיכרון השואה באמצעות מפגש ישיר עם ניצול שואה ושמיעת עדותו. השנה היה לנו הכבוד לארח את מר זאב גונן, ניצול שואה כבן 90 אשר סיפר את סיפור הישרדותו הבלתי יאמן בפני סטודנטים ואנשי סגל מכל מערך הקליניקות. מר גונן שיתף בסיפור המרגש אודות פיוטר בודניק ז"ל, נוצרי קתולי שהסתיר וטיפל בו ובאחיותיו ובשל כך קיבל את התואר "חסיד אומות העולם". לימים, הפך לבן משפחתם. בהזדמנות זו, נבקש להודות למר גונן על המאמץ להגיע ולספר בפנינו את סיפורו.

הכשרת סטודנטים לעריכת דין חברתית וחשיפתם לעולם הזקנה

הסטודנטים נחשפו למגוון הרצאות, הן על ידי צוות הקליניקה, והן על ידי מרצים אורחים המומחים בתחומם. ההרצאות עסקו בין היתר בנושאים: גמלאות וקצבאות, גילנות, זכויות ניצולי שואה, סוגיות בהעסקת עובדים זרים, בני משפחה מטפלים, כשרות משפטית, תכנון משפטי לסוף החיים ועוד.

בנוסף, ערכנו במהלך השנה שני סיורים בכדי לחשוף את הסטודנטים באופן בלתי אמצעי למציאויות החיים השונות של זקנים. את השנה פתחנו בסיור במועדון לאזרחים ותיקים בתל אביב בו התקיים מפגש ראשוני ושיח של הסטודנטים עם האוכלוסייה המבוגרת. כחלק מהסיור, העבירה עו"ד קרן שפר טמיר מהקליניקה הרצאה לסטודנטים ולבאי מרכז היום על אודות גילנות במערכת הבריאות.

סיור נוסף ומשמעותי נערך ב"בית השמש" – בית לאנשים המתמודדים עם דמנציה, בהדרכתה הייחודית של עו"ס דפנה גולן שמש, ממקימי המקום. הסיור הותיר חותם עמוק בקרב הסטודנטים, אשר חלקם פגשו לראשונה אנשים החיים עם דמנציה וכך נחשפו למציאות מורכבת ולמסגרת דיור ייחודית ולא שגרתית.

תודות

הקליניקה מודה לאנשי ונשות המקצוע אשר תרמו מהידע שברשותם בשיעורים העיוניים: עו"ד שרי ורדי מהסיוע המשפטי של משרד המשפטים; עו"ס דפנה גולן שמש ממייסדי "בית השמש"; עו"ד קרן צפריר; עו"ד ליעד סטרולוב מהקליניקה לזכויות ניצולי שואה ואנשים בזקנה באוניברסיטת ת"א; ד"ר לילך לוריא מאוניברסיטת ת"א; עו"ד נעה קרם; חנן יחיאלי יוצר הסרט "סבתא"; עו"ד שרי לוז קנר מהקליניקה לגישור ויישוב סכסוכים באוניברסיטת בר אילן; עו"ד מיה גפן ועו"ד רוני רוטלר מהקליניקה לזכויות אנשים עם מוגבלויות באוניברסיטת בר אילן; עו"ד טלי ניר, מנכ"לית 121 מנוע לשינוי חברתי.

כן נבקש להודות למסגרות הפנאי והדיור אשר פתחו דלתן לביקורי הסטודנטים: מועדון מופ"ת נווה שרת תל אביב; הבית על הגבעה גבעת שמואל; מועדון אזרחים ותיקים שוהם; מרכז יום לקשיש ע"ש ויינברג רמת גן; מרכז יום ירקון מודיעין; מרכז רב שירותים לאוכלוסייה המבוגרת כפר שלם ת"א; מועדון אור רמת גן; מרכז קהילתי גונדה תל אביב; מועדון גיל הזהב רמת אפעל; מועדון גמלאים נשלסק קרית אונו; בית השמש – בית לאנשים עם דמנציה רעננה.

הקליניקה מודה לשותפיה בעמותת מטב - עו"ד חיים מזרחי - היועץ המשפטי ועפרה ברגר מנהלת תחום מרכזי היום על סיועם בקיום ההרצאות למבקרי המועדונים ומרכזי היום של העמותה. כמו כן, נביע את תודתנו לצוות הניהול והעו"סיות של מרכזי היום והמועדונים.

כן נבקש להודות לרשל סטרול מחברת "UNIPER" מועדון אונליין דיגיטלי לאוכלוסייה הוותיקה.

הקליניקה מודה **לוועדה לחלוקת כספים שנפסקו כסעד בתובענות ייצוגיות** על אישור בקשת מענק בנושא "סיוע לאזרחים ותיקים בתחום הצרכנות".

הקליניקה מבקשת להודות לשותפותיה לקידום מדיניות: **הקליניקה למשפט, טכנולוגיה וסייבר** באוניברסיטת חיפה בהנחייתה של עו"ד **דלית קן דרור פלדמן** והקליניקה **לזכויות ניצולי שואה וא.נשים בזקנה** באוניברסיטת ת"א בהנחייתן של עו"ד **ליעד סטרולוב** ועו"ד **יעל הבסי אהרוני**.

תודתנו לאנשי המקצוע, הגופים והארגונים המסייעים לקליניקה לקידום ושיפור רווחתם של ניצולי השואה: ח"כ **מרב כהן** יו"ר **הועדה המיוחדת לטיפול בשורדי השואה**; מנהלת **הרשות לזכויות ניצולי השואה** עו"ד **רונית רוזין** וצוותה; עו"ס **רוני כספי** גורל **מהמוקד לתיאום טיפול לניצולי שואה בקופ"ח כללית**; עו"ס **דלית נימצקי** וגב' **ארית שני טל** מתכנית **"בידיים טובות"** לניצולי שואה **עיריית מבוטחי קופ"ח מכבי**.

הקליניקה מבקשת להודות לשותפינו ממנוע החיפוש **"כל זכות"**: עו"ד **ורדית דמרי-מדר**, מנכ"לית ועו"ד **שרון הורנשטיין**, עורך ראשי.

הקליניקה מודה **למערך פיתוח המשאבים של האוניברסיטה**: לד"ר **שרון גולדמן**, **קרין זינגר**, **אוריין סבן**, **אלונה גרינגאוז ורוני גלם**.

תודתנו לד"ר **אילה אליהו**, על מתן ההדרכה המקצועית רבת השנים לצוות הקליניקה.

הקליניקה מודה לפקולטה למשפטים: לדיקנית פרופ' **מיכל אלברשטיין**, לסגן הדיקנית ד"ר **יעקב חבה**, לראש המנהל עו"ד **מרב גבעון**, למנהל האקדמי של מערך הקליניקות פרופ' **אריאל בנדור**, למנהל המקצועי עו"ד **יותם שלמה**, ללימור בר שדה, עליזה בנין, אביבה פיש, אורי גולדשמידט ואבשלום שטיינמץ.

תודתנו הרבה לשותפינו "מבית" - **צוות הקלינאים והקלינאיות של מערך הקליניקות** באוניברסיטה על הידע הרב, הכלים והתמיכה שחלקתם עמנו בשנה החולפת ובקודמותיה.

ולסיכום, נבקש במיוחד להודות **לנבחרת הסטודנטיות והסטודנטים של שנת תשפ"ג** אשר הפגינו מחויבות ומסירות רבה לעבודת הקליניקה: **אריה גלפנד**, **אלעד גתי**, **אופיר דיין**, **חנא דכור**, **אופק דרמר**, **אופיר מלליס**, **נטלי דימנשטיין**, **עינב קנדליק**, **עדי רוט פריי** ו**טל שלייפק**.

הקליניקה
לזכויות זקנים
וניצולי שואה

מערך
הקליניקות
הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת בר-אילן

טלפון 03-5317812

Elderly.law@biu.ac.il

אתר

עמוד פייסבוק – מערך הקליניקות

